

25 år av kluster och innovationssystem, hur går vi vidare?

Varför ändrades tillväxtpolitiken på 1990-talet

- Den traditionella regionalpolitiken vid vägs ände
 - Subventioner och stöd kostar mycket och ger lite
 - Är Norrlands inland ett undantag eller ska alla län vara med? Städer?
- Ett ökat akademiskt intresse för geografins betydelse för utveckling
 - Porter och stjärnmodellen, visserligen nationell men började användas regionalt.
 - Krugman om agglomerationer och stordrift i produktionen
- EU-medlemskapet
 - Regionernas Europa
 - Strukturfonderna
- Nyliberalismens genombrott, marknaden skall styra. Tillväxt och effektivitet.

Vad har vi fått?

- Klusterpolitik, skapa kluster
- Trippelhelix och ännu flera cirklar för att skapa innovationer
- Smart specialisering, kluster och innovationssystem, men först en analys
- Bilden att regioner konkurrerar som företag
- Vissa individer, talangerna, är viktiga för utvecklingen

Vad är det nya?

Akademiska tankar

- 1980-talet: Utvecklingsblock (Dahmén)
- 1990-talet: Kluster
- 2000-talet: Innovationssystem
- 2010-talet: Smart specialisering

Politiken

- 1980-talet: Nationella branschprogram (Teko och Trä)
- 1990-talet: Klusterpolitik och stora regionalpolitiken
- 2000-talet: Innovationspolitik
- 2010-talet: Smart specialisering

Något som glömts bort

- Kausala samband, Kluster => produktivitet eller produktivitet => kluster?
- Näringslivets förändring bestäms i små steg och stora innovationer är få.
- Konkurrens skapar inte välstånd, det gör produktivitet
- Det offentliga uppgift är att skapa en välstånd för samtliga invånare oberoende förutsättningar
 - Det skall gå bra både för "begåvningar" de "obegåvade".
- Skillnad mellan en bra analysansats och en bra politikansats

Vad vet vi

- Utvärdering av projekt, inte politik
- Anekdotiska bevisföring.
 - Grimsby
- Vad kan det offentliga egentligen påverka? (Kan svansen vifta på hunden?)
- Forskning visar mer på andra orsaker än det vi driver politik på
 - Individens nätverk och acceptans för att byta information
 - Offentlig upphandling och initiativ till att lösa offentliga problem.

Några missförstånd

- Specialisering handlar om företag
 - Heckscher-Ohlin säger att ett land/region specialiserar sig i produktion där landets relativa resurser används intensivt.
- Externa effekter driver regional produktkoncentration
 - Krugmans arbete visar på att agglomerationer kan uppstå utifrån interna stordriftsfördelar.
- Företagssamverkan driver innovationer och tillväxt.
 - Saxenians arbete om Silicon Valley visar på det viktiga med individers nätverk och individers rörlighet.
- Alla klusterprojekt måste ha ett namn som slutar på Valley.

Hur går vi vidare?

- Utgå från människorna i regionen.
- Utgå från det som det offentliga kan påverka.
 - Det offentliga har en viktig roll, men vilket?
- Skilj mellan att förklara en struktur och att upphöja den till önskvärt
 - Kluster är en naturlig utveckling, men behöver inte vara önskvärd.
- Kritiskt utvärdera de senaste 25 årens politik. Ungefär som regionalpolitiken utvärderades då.
- Tillväxtverket har publicerat några utredningar, men det är dags att involvera regionerna.

All utveckling bygger på den grund som lagts tidigare.